De verkiezingen voor Gelderland.

II.

Van eene verkiezing van den heer DE KEMPENAER kan geenerlei sprake zijn. Er zijn *vele* redenen die den heer DE KEMPENAER onmogelijk maken, en wel in de eerste plaats de zonderlinge houding door dien heer in de laatste maanden aangenomen. De heer DE KEMPENAER *van nu* schijnt zich ten taak gesteld te hebben op alle punten anders te zijn, dan de heer DE KEMPENAER *van vroeger*. Terwijl de heer DE KEMPENAER in het afgeloopen jaar zich ten sterkste verklaard had tegen de afschaffing van het regt van *placet*, stelt de heer DE KEMPENAER thans voor het regt van *placet* vervallen te verklaren. Wat was er dan gebeurd dat het regt van *placet* verleden jaar nog zoo onmisbaar, thans zoo nadeelig maakte? De *afgevaardigde* was *minister* geworden, en de minister had nog eenige stemmen noodig om er zijne herzienings-ontwerpen door te slepen. Terwijl de heer DE KEMPENAER-*afgevaardigde* geene woorden sterk genoeg kon vinden om al het verkeerde en schadelijke van het cumuleren van verschillende betrekkingen en van het nepotisme, dat méer voor familiebelangen dan voor die van den staat zorgt, te schilderen, gaat de heer DE KEMPENAER-*minister* steeds voort met zijn ministerschap, het rijks-advocaatschap en het vertegenwoordigerschap te cumuleren en doet zich zijnen zoon als adjunct toevoegen, opdat toch, bij eventueele ongevallen, het rijks-advocaatschap niet uit de familie ga. Terwijl de heer DE KEMPENAER-*afgevaardigde* zich herhaaldelijk verklaarde voor de onvereenigbaarheid van het ministerschap met het vertegenwoordigerschap, terwijl hij zelfs die onvereenigbaarheid als eene grondwettige bepaling *voorstelde*, op grond dat die twee betrekkingen »onvereenigbaar zijn" en »elkander uitsluiten" en »omdat niemand terzelfder tijd op de banken der afgevaardigden en aan de ministertafel kan zitten," blijft de heer DE KEMPENAER-*minister* voortdurend als lid der Kamer fungeren, zoekt zich eerst over eene zoo grove inconsequentie te verontschuldigen met het voorwendsel van het *tijdelijke* van zijn ministerschap en eindigt met . . . . de vereenigbaarheid der twee functiën in de grondwet te doen opnemen.

De inconsequentie daargelaten, behoort dit feit, dat de heer DE KEMPENAER minister is, voldoende te zijn, hem voor het lidmaatschap der Staten-Generaal volstrekt niet in aanmerking te doen komen en dit argument moet gelden zoowel voor hen die reeds van wege zijne menigvuldige apostasiën den heer DE KEMPENAER hunne stem onthouden, als voor diegenen die medelijdender en lankmoediger van aard, genade voor regt zouden willen doen gelden. Hetzij men vertrouwen hebbe op den persoon of niet, de functie *is* onvereenigbaar en *blijft* het, zonder dat de keuze van den kiezer die onvereenigbaarheid kan opheffen. De afgevaardigde moet vrij zijn tegenover de regering; de minister *kan* niet vrij zijn, want hij is zelf deel der regering; denk hem u zoo onafhankelijk, zoo ter goeder trouw mogelijk; hij ziet altijd uit het oogpunt der regering; hij *moet* uit dat oogpunt zien, want zoodra hij anders dan de regering zag en wilde, zou hij moeten ophouden minister te zijn. Maar juist daarom, omdat hij altijd de man der regering is en niet anders dan de man der regering zijn kan, is hij ongeschikt voor vertegenwoordiger. Daarbij komt een ander — vooral voor eene niet talrijke vergadering als de onze — niet over het hoofd te zien bezwaar. Onze Tweede Kamer bestaat uit 68 leden. De vergadering is wettig geconstitueerd, zoodra meer dan de helft der leden, dat is dus hier 35 leden, tegenwoordig is. De besluiten worden genomen bij volstrekte meerderheid, dat is van 35 leden: 18. Wanneer nu onze 9 ministers als leden der Kamer medestemmen, dan kan een ontwerp doorgedreven worden door de regering met den bijstand van slechts *negen* leden der Kamer!

Wij weten wel dat alles niet altijd zoo zal zamenloopen; dat misschien niet *alle* ministers leden der Kamer zullen worden, dat misschien een paar ministeriën zullen worden opgeheven, enz.; maar het *kan* geschieden en er is zelfs niets onwaarschijnlijks in dat het geschiede. Als men eens het antecedent voor zich heeft, als men eens met het beginsel gebroken heeft, dan kan men even goed *acht* en *negen* als *één* en *twee* ministers tot leden der Kamer kiezen. En bedenkt hierbij, dat de ministers *steeds* tegenwoordig zijn, dat de ministers, door hunne homogeniteit, steeds *in denzelfden geest* stemmen. Bedenkt hoeveel aantrekkingskracht thans reeds één minister heeft, om weifelende stemmen tot zich te trekken, wat zal het zijn als zeven, acht, negen ministers trekken?

Wij hebben met opzet het gunstigste voorbeeld gekozen. Neemt men de Eerste Kamer, uit 39 leden bestaande, zoo is de ongerijmdheid nog in het oog vallender.

Die onvereenigbaarheid der functiën van minister en afgevaardigde is bij ons altijd zoo goed begrepen, dat, hoewel de grondwet geen beletsel in den weg legde, de Provinciale Staten het altijd als eenen vasten regel beschouwd hebben, dat, wanneer een lid der Kamer minister was geworden, zulks hem ongeschikt maakte om langer als vertegenwoordiger te zitten. Zelfs strekten zij dezen regel uit tot de leden van den Raad van State. Het was geene liberaliteit, het was een soort van instinct dat hun ingaf dat de man der *regering* nooit tevens de man van het *volk* kon zijn. En zouden onze kiezers dan op dit punt roekeloozer, kortzigtiger, meer ministerieël gezind zijn dan de Provinciale Staten? Oligarchischer dan de oligarchie?

En men begrijpe wel dat men van deze vergadering vooral allen vreemden invloed, alle ministeriëele influentie op het zorgvuldigst moet weren. Dat men één allerongelukkigst antecedent zou daarstellen voor alle volgende verkiezingen en dat geschikt zou zijn de gansche volksvertegenwoordiging illusoir te maken.

Wij zouden de verkiezing van den heer DE KEMPENAER reeds daarom zeer ongaarne zien, omdat wij er in zouden zien het geven eener premie van aanmoediging aan die gedemoraliseerde en demoraliserende school van politiek, die leert dat men heden *als minister* mag loochenen wat men gisteren *als afgevaardigde* voor waarheid verkondigd heeft; dat men heden *als minister* voor een hoofdbeginsel van regering mag verklaren, wat men morgen weder *als afgevaardigde* voor de grootst mogelijke drogreden en ongerijmdheid mag uitmaken. Doch vooral zou ons de verkiezing van den heer DE KEMPENAER leed doen, omdat wij er de verkrachting in zouden zien van een beginsel dat, gelooven wij, boven allen twijfel verheven is, namelijk dat een regeringsman nooit een goed volks-vertegenwoordiger zijn *kan*.

Den heer VAN DAM kunnen wij niet dan schoorvoetend aanbevelen. De heer VAN DAM heeft zeer goede hoedanigheden. Hij heeft aan de partij van liberaliteit en vooruitgang groote diensten bewezen. Indien het *hoofd* van den heer VAN DAM gelijk ware aan zijn *hart*, men zou hem teregt terstond eene plaats in de nieuwe vertegenwoordiging aanwijzen. *Bon coeur et mauvaise tête* zeiden wij bij eene andere gelegenheid van hem en wij kunnen ons gevoelen over den heer VAN DAM niet beter uitdrukken dan door die woorden te herhalen. Vrijzinnig van aard maar beheerscht door menigerlei vooroordeel, steeds gereed om voor de goede zaak eenen kamp te wagen maar wel eens windmolens voor reuzen aanziende, rondborstig van gemoed maar wat al te zeer geneigd om voor eene beleediging op te nemen, dat anderen zijne gevoelens wederleggen, is de heer VAN DAM een zamenstel van contrasten die elkander aanvullen en met elkander in strijd zijn, zoodat men soms niet weet of het zijne deugden of zijne gebreken zijn, die men in hem prijst. Wij moeten erkennen, dat wij hart hebben voor den heer VAN DAM; wij kunnen niet vergeten dat er een tijd is geweest, dat de heer VAN DAM alleen, of ten minste *bijna* alleen stond, om voor de zaak der constitutionneele vrijheid te strijden en dat hij in dien strijd met belangloozen ijver voor de regten van een in zijne ontwikkeling onderdrukt volk gestreden heeft. Het zou ondankbaar zijn dit niet te erkennen. Maar van den anderen kant kunnen wij niet ontveinzen dat de heer VAN DAM, na de lezing van den *Juif Errant* en van eenige blaauwboekjes en tractaatjes die men hem onvoorzigtig onder de oogen heeft gebragt, door eene soort van ijlhoofdigheid is bevangen die hem overal vermomde Jesuiten voor zijne verbeelding toovert. Eén stap nog en de heer VAN DAM zal in de alleronschuldigste blaauwe slaapmuts van den onnoozelsten der Geldermalsenaars een jesuitenkap ontdekken, gelijk *Don* QUICHOTTE in het scheerbekken van den barbier den helm van MAMBRIN zag. Van een *idée fixe* tot monomanie is slechts één stap.

Deze redenen beletten ons den heer VAN DAM op de lijst van hen te zetten, wier verkiezing wij noodzakelijk re-

kenen. De heer VAN DAM kan medevallen; maar het is eene *kans* en wij wenschten *zekerheid* te hebben.

Den heer DE MAN moeten wij bepaald afraden. De heer DE MAN zou een zeer accuraat rentmeester zijn; bij alle finantiëele wetten ging hij zeer stipt na of de cijfers naauwkeurig waren op-en af-getrokken en hij zou als hij één halve cent te veel had gevonden zeer consciencieus zijne goedkeuring aan eene dergelijke rekening onthouden hebben. Dit is zeker eene zeer goede hoedanigheid, vooral bij eene regering die zoozeer als de onze het zwak van te-korten en niet-sluitende begrootingen heeft. Maar het is niet genoeg.

Een inzender heeft den heer DE MAN aanbevolen als iemand die iedere wetsvoordragt »naar eed en pligt" beoordeelde. Een eerlijk man is veel waard, maar enkel »eerlijk man" te zijn, voldoet niet om den staat te regeren. *Eerlijk* waren, gelooven wij de meeste der Kamerleden. Zij *wilden* wel het goede, maar zij *begrepen* het niet. En welke bijzondere blijken van doorzigt, talent en kunde heeft de heer DE MAN in de Kamer gegeven? Hetgeen men van hem zegt, zou men van verreweg het grootste gedeelte der Kamerleden zeggen kunnen?

Wat wij thans noodig hebben, het zijn mannen van talent, van kunde; *nieuwe* mannen bovenal; mannen bovenal van *energie*. En *energie* bezit de heer DE MAN geenszins. Dit erkent trouwens zelfs zijn aanbeveler. »Wel had hij niet doorgaande eene »politieke kleur," zegt hij, »maar", voegt hij er vergoelijkend bij, »wie »kon ze hebben in den kleurloozen tijd, »die nu achter ons ligt?"

Wie ze kon hebben? De man van energie, die een *beginsel* heeft, die weet wat hij wil, die niet medegaat, niet voor den stroom onderdoet, maar leidt en zich aan het hoofd stelt. Een VAN RECHTEREN, een THORBECKE, een STORM en, uit den vroegeren tijd, een GIJSBERT KAREL VAN HOGENDORP, leefden die ook niet in dien »kleurloozen tijd"? en waren zij daarom *ook* kleurloos?

Wanneer men van een politiek man zegt dat hij »kleurloos" is, is zijn vonnis gesproken. En wij weten wat die kleurloosheid in dien »kleurloozen tijd" ons gekost heeft. Immer blijft het eene waarheid wat de dichter zong:

Denn der Mensch der zu schwankenden Zeiten,
auch schwankend gesinnt ist,
Der vermehret das Uebel, und breitet es weiter
und weiter.
Aber wer fest auf dem Sinne beharrt, der bildet
die Welt sich.

Buitenlandsche berigten.

DUITSCHLAND.

Weenen bestormd op den 28sten october. De keizerlijke troepen in de Leopoldstad binnengerukt.

De bezorgdheid omtrent Weenen is op het treurigst bewaarheid. De eischen van vorst *Windischgrätz* bleken niet te vervullen te zijn, en volgens verscheidene gelijkluidende berigten is den 28sten des morgens de aanval — wij weten niet, of wij zeggen mogen, het bombardement — begonnen. Bij den eersten aanval hebben de militairen veel geleden, toen zij de Leopoldstad binnendrongen. Verder gaan onze berigten niet.

Volgens *geloofwaardige* tijdingen, zegt de *Preusz. Staats-Anzeiger*, *is het zeker dat men den 23sten dezer, des morgens ten 10 ure, begonnen heeft met het beschieten van Weenen en alstoen de stad heeft aangevallen.* Omtrent de vroeger plaats gehad hebbende gebeurtenissen, ontvangen wij uit de omstreken van Weenen nog de volgende mededeelingen: Vorst *Windischgrätz* had het uitstel nog tweemaal verlengd; het laatste was den 27sten des avonds geëindigd. Gedurende dezen dag had er een bijna volkomen wapenstilstand plaats gevonden. Men zag op twee plaatsen brand in de stad of in de onmiddellijke nabijheid. De vorst had aan der gemeenteraad kennis gegeven, dat hij hen verantwoordelijk stelde voor alle schade, die de stad door de noodzakelijk gewordene maatregelen van geweld zouden treffen. Eenige personen, wien het met moeite gelukt was buiten de stad te komen, verhaalden, dat aldaar het gewapende volk zelfs in de logementen doordrong om de vreemdelingen te noodzaken om aan den strijd deel te nemen. De Hongaren stonden den 27sten met ongeveer 40,000 à 50,000 man aan gene zijde der Leitha; omtrent hunne bedoelingen heerschte de grootste onzekerheid. Sedert dat de eerste stoomboot met 7000 Hongaren in den grond geboord was, hebben zij geene verdere pogingen aangewend om de stad te hulp te komen.

Een buitengewoon nommer van de *Deutsche Reform*, deelt de volgende berigten uit Weenen mede, onder dagteekening van den 28sten october:

Het bombardement der stad heeft den 28sten dezer des morgens een aanvang genomen.

Windischgrätz had de ontwapening der werklieden en van het overig gedeelte van het akademische legioen geëischt. Daarop hadden verschillende deputatiën uit Weenen verklaard, dat zij buiten staat waren deze ontwapening ten uitvoer te brengen en hem uitgenoodigd om de stad, die zij hem vrijwillig wilden overgeven, binnen te trekken en zelf de ontwapening te doen plaats hebben. *Windischgrätz* gaf hun ten antwoord, dat hij geen straatoorlog wilde beginnen. — Reeds den 27sten dezer werden *eenige bommen in de voorsteden geworpen*, waardoor eenige huizen in brand werden gestoken. Tot den 28sten dezer werd dit gestaakt; de *ontwapening* had *niet* plaats. Daarop begon *den 28sten des morgens het bombardement.*

Een brief uit Breslau van 29 october, des middags te 4 ure, bevat het volgende:

»Door middel van den Weener spoorweg is alhier het volgende afschrift ontvangen van eene depeche, welke gisteren per telegraaph naar Olmütz verzonden is:

»Generaal *Wies* aan den minister *von Wessenberg* te Olmütz.

»Gisteren (28 october) te 4 ure, heeft de veldmaarschalk *Windischgrätz* de stad van alle kanten aangegrepen. Het bataillon *Schönhals*, hetwelk bij den ingang van de Jägerzeil de eerste met 12 kanonnen bezette barricade bestormd had, is in de pan gehad. De barricade werd later door de jagers en grenadiers genomen. De militairen zijn tot het Karls-Théâter voortgerukt. De voorsteden Louisenstrasse en Franz-Allee staan in brand. De aanvoerders der studenten nemen de vlugt."

De *Deutsche Reform* zegt voor de echtheid van het bovenstaande niet in te staan. Tot ons leedwezen moeten wij hierbij voegen, dat het bevestigd wordt door hetgeen de *Breslauer Ztg.* mededeelt; dit berigt is het volgende:

Breslau, 29 oct., des namiddags, te 4 ure. De Weener post is zoo even aangekomen, doch heeft geene dagbladen of brieven uit Weenen medegebragt. De redacteur dezer courant, de heer *Nimbs* is met dezen trein aangekomen en deelt het volgende artikel mede:

»Prerau, 28 oct. De volgende telegraphische depeche uit Weenen is alhier ter verzending naar Olmütz ontvangen:

»Generaal *Wies* aan den minister *von Wessenberg*.

»Heden middag ten 4 ure is de aanval op de voorsteden van Weenen van alle kanten gevolgd. De troepen zijn tot in de Jägerzeil voortgerukt."

Weenen, 25 oct. Prins *Windischgrätz*, de tegenwoordige opperbevelhebber der Oostenrijksche troepen, is zeer rijk en stamt in de vrouwelijke linie af van den grooten *Wallenstein*. Zijn ridderlijke geest en dapperheid worden hoogelijk geroemd, en zijne gehechtheid aan de Keizerlijke familie kent geene grenzen, hoewel hij haar een proces heeft aangedaan, tot herstelling van de eer en terugbekoming der goederen van *Wallenstein*. Aan het hoofd van het regiment kurassiers Groothertog *Constantijn*, onderscheidde hij zich herhaalde malen, in het jaar 1814, en ontving zelfs de ridderorde van *Maria Theresia*, omdat hij op zekeren dag, gedurende drie uren, in een hollen weg eene viermaal sterkere magt had tegengehouden. *Constantijn*, wiens hevigheid bekend is, was op het punt door hem voor het front van zijn regiment gedood te worden, omdat hij zich aan eene onbescheidenheid had schuldig gemaakt. *Windischgrätz* is ongeveer 62 jaar oud.

Men leest in den *Preus. Staats-Anzeiger*:

De laatste berigten uit den omtrek van Weenen (want uit de stad zelve kunnen geene berigten medegedeeld worden) gaan tot den 29sten october, des namiddags $2\frac{1}{2}$ ure.

Den 28sten werd hoofdzakelijk gestreden op de zuidelijke en oostelijke zijde, terwijl de batterijen op de westelijke zijde slechts bij afwisseling werden gehoord. Des avonds had de Banus *de voorsteden Landstrasse* en *Erdberg geheel vermeesterd* en stond bij de Franzensbrücke en Meiergasse, bij den ingang der Leopoldstad, zoodat hij deze beheerschte en zijne batterijen de gebeele *Jägerzeile* bestrijken, ook heeft hij het nieuwe Mauth-gebouw bezet, hetwelk generaal *Bem* vroeger tot een der voornaamste punten van verdediging bestemd had. Het *Gloggnitzer Station* werd dapper verdedigd, doch nog in den loop van den 28sten genomen, alsmede al de bu[illegible] ten-liniën aan de zuid- en oost-zijde, benevens [illegible] *voorstad Wieder*, welke een der hoofdpunten d[illegible] verdediging zoude zijn. In de Landstrasse hebbe[n] de jagers, zegt men, in 3 uren, 30 barricaden ge[-]nomen; het regiment Nassau (waarvan eenige kompagniën den 6den october tegenstand getoond hadden) moet zich bijzonder onderscheiden hebben. In twee voorsteden zouden de troepen door de inwoners zelfs ondersteund zijn. Vele nationale garden zouden de wapenen weggeworpen hebben; de werklieden legden integendeel eene groote dapperheid aan den dag; men meent geene studenten gezien te hebben, welligt doordien zij, naar men vermoedt, hunne kenteekenen afgelegd hadden, om niet herkend te worden. Het schijnt dat er weinig bommen in de stad geworpen zijn; daarentegen hadden eenige granaten en raketten in de voorstad Wieden brand veroorzaakt. Ook zag men eene uitgebreide fabrijk in brand staan.

In den nacht van 28 op 29 hoorde men slechts van tijd tot tijd schieten; het *Belvedère* en de *Schwarzenbergische Garten*, als mede de *geheele Jägerzeile* en de *Leopoldvoorstad* werden door de Keizerlijke troepen naar het schijnt zonder grooten tegenstand *bezet*, zoodat de Weeners aan den zuidelijken en oostelijken kant bijna alleen tot het binnenste der stad beperkt waren. In de voorsteden verklaarden de officieren, dat de Prins deze voornamelijk daarom bezet had, om ze bij een mogelijk bombardement te verschoonen en bij eenen strijd om de binnen-stad aan de burgers, die geen deel aan den strijd wilden nemen, als een schuilplaats te kunnen aanwijzen.

Den 29sten had men des morgens eene deputatie van parlementairen zich langs drie wegen uit de stad naar het hoofdkwartier van Prins *Windischgrätz* zien begeven. Van den uitslag was niets bekend. Men zegt, dat generaal *Bem* en de studenten verklaard hebben zich tot den laatsten man te zullen verdedigen.

De Hongaren hielden zich bij voortduring rustig; zij waren gedurende den strijd nader bij de stad gerukt, doch zouden naar Bruch teruggetrokken zijn.

Om $2\frac{1}{2}$ ure, bij het verzenden der laatste tijding, hoorde men wederom kanonschoten.

Breslau, 30 oct. des avonds 10 ure. Wij zijn van Weenen geheel afgesneden. In de twee voorsteden heeft de brand zich zooverre uitgebreid dat men des avonds bij het licht van de vlammenzee in de opene lucht kon lezen. — Weenen is van alle kanten sterk gebarricadeerd en houdt zich dapper. De kanonnade duurde gisteren, met korte tusschenpozingen, voort; eerst laat in den avond hield zij op. — De brand, die den 28sten fel moet gewoed hebben, was in den avond van den 29sten nog niet gebluscht. Volgens een ander berigt *branden de voorsteden nog*.

In Brünn brak gisteren een opstand uit, doordien het volk begeerde dat de landstorm georganiseerd zou worden, om Weenen bijstand te bieden. De opstand is bedwongen.

Lemberg, 26 oct. Sommige Hongaarsche soldaten, wier kazernen tot nu steeds met kanonnen omringd zijn, gelukte het te ontvlugten. — In de stad heerscht groote opgewondenheid. — *Divernicki* is aan het hoofd van 8000 man soldaten, die voor het grootste gedeelte uit het Oostenrijksche leger gedeserteerd zijn, de Hongaren te hulp gesneld.

Chur, 28 oct. In Chiavenna is alles wederom in volle opstand. De Oostenrijksche troepen zijn naar Milaan teruggetrokken. De wapens zijn op de markt verbrand.

Berlijn, 30 oct. Uit Thorn wordt dd. 24 dezer gemeld, dat een Russisch legerkorps van 12000 man, onder bevel van den generaal *Grabbe*, tot op vier mijlen van die vesting is genaderd.

Berlijn, 31 oct., des avonds 10 ure. De afgevaardigde *Waldeck* heeft in de Nationale Vergadering het voorstel gedaan, bij de regering aan te dringen, om de Weeners, ter waarborging hunner nationaliteit, ten spoedigste onderstand te doen toekomen. Hierdoor opgewonden, had zich reeds gedurende de morgen-zitting eene groote menigte menschen, voornamelijk werklieden, voor het gebouw verzameld en vaandels geplant om, zoo als het heette, eene monster-petitie in dien zin te overhandigen. Het voorstel van den heer *Waldeck* werd echter eerst in de avond-zitting behandeld.

De menigte, die zich toen om het gebouw verzameld had, wilde niemand buiten de Vergadering laten gaan, die niet van eene *democratische kaart* voorzien was. Men hoorde roepen: »Nu hebben wij ze en als de stemming niet goed is, zullen wij ze van kant maken." Om $2\frac{1}{2}$ rukte er eene aanzienlijke versterking der burgerwacht aan; de menigte scheen echter niet te willen wijken. In de straten werd alarm geblazen. Een reiziger verhaalt, dat het *voorstel van Waldeck*, om 10 ure *verworpen*, *en een veel gematigder amendement aangenomen werd; de afgevaardigden zijn nog in het gebouw en worden belegerd gehouden.*

Volgens een berigt van den 1sten november, des namiddags 2 ure, *had de burgerwacht de orde hersteld.*

Keulen, 1 nov., des avonds 10 uur. Wij hadden tot heden de treurige taak, berigten uit Weenen mede te deelen, die altijd nog over eenen strijd

van den nieuwen met den ouden tijd handelden. Wij hebben heden wederom eene treurige pligt te vervullen. De gebeurtenissen te *Weenen* hebben in *Berlijn* weerklank gevonden.

Aldaar hebben gisteren morgen eenige door *democraten* aangevoerde volkshoopen de besluiten van de op Zondag jl. gehoudene volksvergadering in eenen onstuimigen optogt voor de Nationale Vergadering gebragt, die juist het besluit nam, dat de *adel niet slechts als afzonderlijke stand, maar ook alle titels en ordes afgeschaft zouden worden.* Gedurende de avond-zitting, waarin de Weener aangelegenheid behandeld werd, hield de toenemende menigte het gebouw letterlijk *belegerd*, terwijl de trappen en ingangen door scherpschutters van de burgerwacht ter verdediging der Vergadering digt bezet waren. Daar het voornaamste gedeelte van het voorstel van *Waldeck* niet werd aangenomen, zoo was men bij het vertrek van de post bevreesd voor eenen aanval op de Vergadering.

Ook uit Weenen hebben wij treurige berigten mede te deelen. Deze gaan tot den 29sten october, des namiddags 2½ ure, en bevestigen, in overeenstemming met den *Preuss. Staats-Anzeiger* onze hoogst bedroevende mededeelingen van gisteren. *Windischgrätz* heeft Weenen bestormd, is in de Leopoldstad voortgerukt, terwijl de Slawische Banus *Jellachich* zich van de voorstad Mariahilf meester maakte. Minister *Kraus* is naar Olmutz gereisd en — wij weten niet met welk antwoord — naar Weenen teruggekeerd. Men heeft zelfs in de Duitsche Nationale Vergadering officiëel verklaard, dat *Windischgrätz* naar Olmütz geroepen is, — *Windischgrätz* was sedert dien tijd *niet* te Olmütz; men heeft tot nu nog niets bemerkt van de gevolgen van het verblijf der rijks-kommissarissen. Er bestaat dus geene hoop, dat de reactionnaire camarilla ergens eene nederlaag geleden heeft.

FRANKRIJK.

In bijzondere berigten uit Parijs van den 30sten october leest men:

»Tusschen nu en den 10den december zal er waarschijnlijk slechts één onderwerp zijn, waarovers de Parijssche berigten hoofdzakelijk hebben te spreken, de verkiezing van den president. De hartstogtelijkheid, waarmede die zaak alhier behandeld wordt, is onbeschrijfelijk. Een aantal candidaten worden voortdurend genoemd, maar onder die allen zijn er eigenlijk slechts twee, die, zoo er niet eene van die onverwachte omkeeringen in de publieke opinie plaats heeft, welke sedert februari alhier niet onmogelijk zijn geworden, in de daad kans op de verkiezing schijnen te hebben, te weten de generaal *Cavaignac* en *Lodewijk Napoleon*, waarvan de laatste geacht wordt tot dusverre nog steeds het meeste uitzigt op de benoeming te hebben. Volgens sommigen zou hij zelf daarvan zoo verzekerd zijn, dat hij reeds bij voorraad zijne ministers zou verkoren hebben. Als zoodanig noemt men den heer *Boulay* (de la Meurthe), een der weinige Bonapartisten in de Nationale Vergadering, als minister van Binnenlandsche Zaken, en den heer *Victor Hugo*, als minister van Openbaar Onderwijs.

»Intusschen schijnt het zeker te zijn, dat bij de nadere herziening der onlangs aangenomen constitutie, verschillende amendementen, die strekken om alle leden van geslachten welke in Frankrijk geregeerd hebben, van het presidentschap uit te sluiten, wederom te berde gebragt zullen worden. Ook zal de heer *Sauteyra* andermaal eene poging doen om zijn amendement te doen aannemen, volgens hetwelk niemand, die tijdens de verkiezingen geen vijf jaren onafgebroken in Frankrijk verblijf gehouden heeft, voor de betrekking van president in aanmerking zou kunnen komen. Morgen zal de vergadering met die herziening een aanvang maken, welke naar men verwacht acht of tien zittingen zal vereischen. Daarna moeten nog vijftien ontwerpen van decreet behandeld worden, waarmede de maand november ten einde zal loopen, en alsdan zal de vergadering niet meer geregeld bijeenkomen, tot dat de verkiezing van den president zal hebben plaats gehad. Onder de nog te behandelen ontwerpen behoort ook dat betrekkelijk de drukpers, waarvan de bepalingen door de commissie aanmerkelijk verzacht zijn.

»In de zitting van heden is beraadslaagd over de gewijzigde begrooting van 1848, maar nog geen besluit deswege genomen.”

Parijs, *30 oct.* Het gerucht, dat Brussel waarschijnlijk de plaats zoude zijn, waar de onderhandelingen aangaande Italië zouden gevoerd worden, wint veld.

ITALIE.

Reeds voor eenige dagen hebben de Parijssche dagbladen gewag gemaakt van een gerucht, volgens hetwelk te Como een opstand tegen de Oostenrijksche bezetting zou uitgebarsten zijn, thans leest men in het dagblad *l'Estaffette* een bijzonder berigt uit Como van den 23sten october, hetwelk de volgende bijzonderheden behelst, die echter nog nadere bevestiging schijnen te vereischen:

»De militaire kommandant der stad en provincie Como, voor eenen aanval van de zijde der landbewoners beducht, had het bevel uitgevaardigd dat alle inwoners der provincie onder bedreiging van gestrenge straffen, hunne wapenen aan de Oostenrijksche militaire overheid zouden hebben uit te leveren. Naauwelijks was dit bevel bekend geworden of de bewoners der langs het meer van Como gelegen plaatsen liepen te wapen, trokken naar Como en verdreven den Oostenrijkschen bevelhebber met zijne troepen van daar; hem tot op twee uren afstands van die stad op den weg naar Milaan vervolgende. Op het plein voor de hoofdkerk van Como werd terstond een hooge mast opgerigt, van welke de Italiaansche driekleurige vlag wappert. Dit voorbeeld werd in alle gemeenten aan het meir gevolgd, en op alle vaartuigen ziet men thans diezelfde vlag. De geheele provincie is thans van Oostenrijkers gezuiverd. Op de tijding van het gebeurde te Como is ook de bevolking van Brianza opgestaan om de Oostenrijksche troepen te verdrijven.

»Gelijktijdig heeft men vernomen, dat de generaal *d'Apice* aan het hoofd van omstreeks 2000 uitgewekenen in het Veltlin is binnengerukt en reeds onderscheiden voordeelen behaald heeft. In de provincie Bergamo zwerven talrijke benden guerilla's rond, die uit 30 tot 100 manschappen bestaan en allen zeer goed gewapend zijn. Geheel Lombardije bereidt zich voor om binnen weinige dagen tegen den vijand op te staan, die zich door de gebeurtenissen in Oostenrijk in niet geringe verlegenheid bevindt, en onder wiens troepen hevige ziekten en groote sterfte heerschen.”

Binnenlandsche Berigten.

'sGravenhage, *30 oct.* Gedeputeerde Staten van de provincie Zuid-Holland hebben goedgevonden, dat de kiezers-vergaderingen in de hoofdplaatsen van de hoofd-kiesdistricten zullen gehouden worden op donderdag den 30sten november 1848; terwijl de stemming in de onderkiesdistricten zal geschieden op woensdag den 29sten november, of zooveel vroeger als door de hoofden der plaatselijke besturen van de hoofdplaatsen der onderkiesdistricten noodig zal worden geacht.

Helder, *31 oct.* Wij vernemen, dat door den heer onder-ekwipagie-meester van Willemsoord, van Amsterdam naar alhier wordt overgebragt, het fregat van de 2de klasse *Prins Hendrik*, van 38 stukken, dat spoedig gevolgd zal worden door de korvet *van Speijk*, van 26 stukken.

De drie Nederlandsche koopvaardijschepen *Sara Johanna*, *Jeannette Philippine* en *de Japan*, liggen met troepen voor het Indische leger aan boord, om met den eersten gunstigen wind naar zee te zeilen.

Breda, *31 oct.* De aanstaande regtstreeksche verkiezingen wekken de aandacht en den ijver op van de kiezers in ons district. Daartoe zal alhier opgerigt worden eene *kiezers-societeit*, ten doel hebbende »de bevordering der eensgezindheid tusschen de kies-bevoegden, door onderlinge overeenstemming, met opzigt tot het doen van keuze der kundigste, geschiktste en braafste personen, tot leden van algemeen bestuur en wetgeving, om daardoor tot het welzijn van het vaderland in het algemeen en het gewest in het bijzonder mede te werken.”

Wijders heeft de alhier sedert eenige jaren gevestigde *Handels-Societeit*, bereids in algemeene vergadering tot haren kandidaat tot lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal geproclameerd, den heer mr. *L. D. Storm*, en is van deze keuze bij gesteendrukte biljetten in ons kies-district en voorts alom aan kies-bevoegden mededeeling gedaan. (*Hand.*)

Mengelwerk.

Varia.

's Gravenhage, *29 october.*

Weldra zullen nu onze kiesgeregtigden worden geroepen ter daarstelling der nieuwe Staten-Generaal. Mogten zij beseffen hoe gewigtig hunne roeping is! Mogten zij beantwoorden aan hetgeen de natie met zooveel regt van hen mag verlangen!

Zij, welke de gewijzigde grondwet thans tot kiezers voor de volksvertegenwoordigers verhief, zij zijn, naar de geldelijke schaal, de kern des volks. Geene andere schaal van bevoegdheid is erkend: noch die van geboorte, noch die van kunde, noch die van verdienste. Terwijl een stalhouder, die, uithoofde van zijne nering, eene belasting betaalt welke hem kiesgeregtigd maakt, wetgevers zal benoemen, ziet de telg der edelste geslachten, de kundigste onzer geleerde standen, de verdienstelijkste burger zich van het kiesregt uitgesloten, zoolang hij te Amsterdam geene *f* 160, te 's Hage geen *f* 140 in de directe belastingen betaalt. Het zou ellendig, het zou walgelijk van kramergeest mogen heeten — ware het niet wet in Nederland.

Nu moge men de »staatsmannen” die ze daarstelden uit het innigste zijns harten minachten, het gewrocht hunner transactie van verschillenden aard regeert thans Nederland: hoe het zulks doe, mag niemand onverschillig wezen. Iedereen moet, zooveel bij hem staat, pogen te bewerken dat het vaderland er zoo goed mogelijk door worde geregeerd.

Geweldige revolutiën zijn zoo noodlottig, dat hij, die het wel meent met zijn land, geene moeite mag verzuimen om het voor dezelve te behoeden, zoolang er buiten dezelve redding *mogelijk* is.

En daar het nu tot de *mogelijkheid* behoort, dat onze kiesgeregtigden, aan hunnen welbegrepen pligt en niet aan de ministeriëele verwachtingen, beantwoorden willen, zoo kan het dienstig wezen hun in overweging te geven wat van hen wordt gevorderd, willen zij het land redden uit het empyrismus eener wanregering, die het, ontzenuwd en uitgemergeld, aan den rand des bankroets en der ontbinding heeft gebragt.

Ter redding — men lette wel dat het hier niets minder dan ter *redding* des vaderlands geldt, — ter redding des vaderlands, wordt van de kiesgeregtigden gevorderd: de daarstelling van eerlijke, kundige en vooral *energieke* Staten-Generaal.

De zamenstelling der Staten-Generaal ligt thans geheel in de magt der kiesgeregtigden. Regtstreeks en onbeperkt hebben zij de leden der Tweede Kamer te benoemen; terwijl de Koning zijne keuze van 39 leden der Eerste Kamer zal moeten bepalen uit de 136 kandidaten, welke door de kiesgeregtigden zullen worden genoemd. Noemen zij dus slechts *136 geschikte* kandidaten — en zoovelen zullen er toch wel in Nederland te vinden wezen — dan kan de Eerste Kamer, althans voor de eerste jaren, niet anders dan doelmatig zamengesteld zijn.

De kiesgeregtigden hebben het derhalve thans volkomen in hunne magt, ons heilrijke Staten-Generaal te leveren. En van de zamenstelling der Staten-Generaal hangt alles af. Zij kunnen, en doelmatig zamengesteld, *zullen* zij, door onthouding van vertrouwen en weigering van geld, de regering nopen, *dwingen* tot onmiddellijke invoering der zoo noodige bezuinigingen, tot verligting van de lasten der natie, tot wering van ministeriëele onkunde, tot beteugeling van ministeriëele achteloosheid en willekeur; in één woord, tot pligtmatiger bestuur.

Ziedaar de roeping onzer Staten-Generaal; en die roeping zullen zij, tot eeuwigen dank des vaderlands, vervullen, zoodra hunne meerderheid uit mannen van hoofd en hart, en niet meer uit flaauwhartige kwezelaars en verachtelijke geld- of gunstbejagers zal bestaan.

Willen nu de kiesgeregtigden ons zulke Staten-Generaal geven? Voelen zij zich *hart* genoeg daartoe?

Zijn zij genegen personeele overwegingen, secte- of provincie-geest, verwantschaps- of vriendschapsbetrekkingen buiten aanmerking te laten, ten gunste van min geschikten?

Zijn zij genegen, hunne schroomvalligheid, hunne antipathiën te doen zwijgen, ten behoeve van den waardiger, maar min beminden man?

Voelen zij zich hooghartigheid genoeg daartoe?

Algemeen heet het thans: Wij moeten *nieuwe mannen* hebben. Neen; wij moeten geen *nieuwe mannen* hebben, in den zin welke men meerendeels aan die woorden hecht.

Gansch andere mannen moeten wij hebben; of liever nog, *mannen* moeten wij hebben, ter vervanging der *beuzelaars*, waaruit steeds de groote meerderheid onzer Kamers bestond. *Lingua sin manos*, gelijk de Spanjaard zegt, »eene tong zonder handen” was onze vertegenwoordiging. In stede van door wolfshonden, werd de kudde schier louter door mopsen bewaakt.

Eerlijke, kundige en energieke Staten-Generaal moeten de kiesgeregtigden ons leveren. En zouden nu zij den naam van *eerlijke* en *energieke* vertegenwoordigers verdienen, zij die na te hebben medegewerkt met het behoud zich thans bereid verklaren mogten om mede te werken met de hervorming?

Wonderlijke inval, die van de redactie des *Handelsblads*, eenen brief te rigten aan de *vrijzinnige leden der Staten-Generaal*, ten einde hen aan te sporen om zich candidaat te stellen voor de aanstaande vertegenwoording! Zijn zij dan *nu* niet *allen* vrijzinnig geworden, en moeten wij worden vergast op programma's van een jhr. HOOFT en een mr. FABER? een mr. KNIPHORST of een mr. VAN TWIST?

Candidatuur van de *vrijzinnige leden der Staten-Generaal!*

Wie zijn zij dan die leden, welke het *Handelsblad* oproept tot het leveren van een programma? De heeren THORBECKE, STORM, VAN GOLTSTEIN toch niet? Deze zijn waarlijk genoegzaam bekend bij de natie om geregtigd te zijn hem belagchelijk te vinden die hun eene geloofsbelijdenis vragen mogt!

Is het dan om voorwendsels te doen, ten einde de Kamer van nieuws voor vleermuizen en hinkende liberalen te kunnen openen? Of zijn er *onbekende talenten*, die naar een voorbeeld haken om zich als staatsmannen te kunnen divulgeren?

Niet dat ik openlijke candidatuur ondoelmatig acht; o neen; men roepe daartoe op, zoo dringend men wil: maar slechts geen »vrijzinnige leden der Staten-Generaal;” want de vrijzinnigen onder dezelve, die *tevens* eerlijkheid bezitten en energie, zijn boven candidatuur verheven, en de anderen zijn, als volksvertegenwoordigers, niets waard.

Willen de kiesgeregtigden eene waarlijk heilzame volksvertegenwoordiging daarstellen, zoo hoeden zij zich zorgvuldig voor de leden der Staten-Generaal, die zich, op wat wijze ook, komen *aanbevelen* en een programma noodig achten »om niet te worden miskend.”

De regel moet zijn: Geen leden der oude Kamers; de vier of vijf te maken uitzonderingen zijn bij een ieder genoegzaam bekend. Bestaat er *eenige* twijfel omtrent de geschiktheid van een lid der huidige Kamers, zoo kieze men hem niet. Hij kan in de nieuwe vertegenwoordiging veel schadelijker zijn dan een ander. Hij is dubbel *contagieus*; men kieze hem

niet. *Energie* is een *volstrekt vereischte*, en energie bezit hij niet.

Energie, wat is zij? Geene blaffende uitvallen, nu en dan gevolgd door verdwijning als het op eenen beslissenden slag aankomt; geene woedende stooten in de lucht. Zulke *banderilleros*, — men noeme ze zoo men wil, *tirailleurs* — duchtte de regering nooit. Nimmer poogde zij hunne herkiezing te beletten. Zij liet hen galmen; want zij wist wel dat dit hun alles was. Uitgegalmd, was hunne rol gespeeld. Het waren *verba et voces praetereaque nihil*.

Mannen moeten wij in de Kamer hebben; ijzervreters niet.

Wie, in Nederland, weet niet, hoe wij, onder »ridderlijke'' zoowel als onder »vaderlijke'' regering, met allerlei valsche beloften en bedriegelijk goochelspel werden misleid! Bezuinigingen, telkens beloofd, bleven steeds uitgesteld — even als de Pruisische constitutie, zoolang men den Koning geene barricaden vertoonde; — opregte, volledige budgetten bleven voortdurend een droombeeld; ministerieële verantwoordelijkheid, die onkunde, lakkeijen-zin, spilzucht en willekeur uit het ministerie zou hebben geweerd, bleven steeds eene begoocheling; eene *deceptio vulgi*. Het landskind, 't welk zich zoo lang verbeeld had dat zijne staatsregeling Europa's bewondering was, verbeeldde zich ook dat zijne ministers verantwoordelijk waren!

Zóó verantwoordelijk waren zij, dat de eerste de beste, een doove kanonnier, — de held van Mons! — een gedropen minister van Binnenlandsche Zaken, een ijdele vioolspeler, iedereen, iedereen de portefeuille van Buitenlandsche Zaken op zich nam. Niemand hoegenaamd schroomde de verantwoordelijkheid eens ministers.

Wil men aan dit alles een einde gesteld zien; wil men dat de constitutionneele regering bij ons eene *waarheid* zij, dan moet men besluiten, met voorbijgang van alle voorkeur en van allen tegenzin, de Kamers zamen te stellen uit gansch andere mannen dan de weifelmoedige preekheeren, waaruit zij tot nog toe schier geheel bestonden; uit mannen die eindelijk eens ernst zullen maken van het spiegelgevecht, en wier onverbloemde leus zal wezen: Geene bezuinigingen, geene waarborgen van goed bestuur: geen geld.

Belooft dan, wie weet welk minister, inmiddels weder van nieuws bezuinigingen en waarborgen, welnu zoo kan de Kamer hem inmiddels geld *beloven*.

Er is lang genoeg *gezegd* dat de regering daar is ten behoeve der natie; men late het haar nu eindelijk eens *ondervinden*.

Ingezonden Stukken.

Aan de kiezers van het kiesdistrikt Arnhem.

Ik kan niet aannemen, dat de verlichte kiezers van dit distrikt geheel onvoorbereid tot de belangrijke verkiezingen zouden willen overgaan, die ophanden zijn, op het gevaar af van — als ware het eene loterij — aan de kansen des toevals over te laten welk tweetal namen de *meeste* malen uit de stembus zullen te voorschijn komen, om van die twee, bij eindstemming, één aan te wijzen, die de Nederlandsche natie in de Tweede Kamer zal vertegenwoordigen: alsmede uit welk viertal andere namen de twee candidaten voor de Eerste Kamer zullen worden gekozen. Neen; reeds kwamen, naar ons verzekerd werd, laatstleden dingsdag een twintigtal geachte ingezetenen dezer stad bijeen, om zich voorloopig te verstaan over den weg, welke in deze aangelegenheid behoort te worden bewandeld. Welke vruchten deze bijeenkomst heeft opgeleverd kan hier niet vermeld worden; maar ongetwijfeld zal zij spoedig leiden tot eene meer uitgebreide, openbare vergadering der kiezers. In afwachting daarvan zij het mij vergund mijne meening over den vorm en het doel van zoodanige vergadering aan het oordeel mijner medekiezers te onderwerpen.

Als eene eerste voorwaarde behoort vast te staan, dat tot zoodanige vergadering worden uitgenoodigd *alle* kiezers van dit distrikt. Aan *allen*, welken de wet het kiesregt geeft, behoort de gelegenheid te worden gegeven van dat regt een nuttig gebruik te maken.

De publieke zaak wil ook in het openbaar worden behandeld, en behoort niet tot het deel van deze of gene coterie, welke zich haar bestel zou willen aanmatigen. Uitsluiting komt hier niet te pas; wien de wet *bevoegd* acht, behoort door niemand voor *onbevoegd* te worden gerekend.

Alzoo behoort, in de eerste plaats, de uitnoodiging tot het bijwonen van zoodanige vergadering, van welke zijde die ook uitga, *openlijk* te geschieden, en aan *alle* kiezers van dit distrikt gerigt te zijn. Wil men voorkomen dat niet louter nieuwsgierigheid sommige onverschilligen doe toestroomen, zoo mag het nut hebben, eene kleine bijdrage te vorderen, tot goedmaking der noodzakelijke kosten, en om, wat er mogt overschieten, aan de algemeene armen te schenken. Die bijdrage zal de onverschilligheid afschrikken, en geen bezwaar zijn voor hen, die waarlijk belang in de zaak stellen. In Engeland is dit middel door de wet gevestigd; men betaalt er een shilling om op de kiezerslijsten te worden ingeschreven.

Is de vergadering bijeengekomen, dan behoort de eerste bezigheid het benoemen van een bestuur te zijn. Geene vergadering kan leiding missen, vooral niet als zij talrijk is. Een voorzitter, die de vergadering bestuurt, en een secretaris, welke het verhandelde opteekent, en zoo dit gevorderd mogt worden, ter algemeene kennis brengt, zijn onmisbare personen.

Bovendien is het benoemen van een vast bestuur wenschelijk, om eene gemakkelijke gelegenheid te hebben eene tweede en derde vergadering bijeen te roepen, zoo die noodig mogten zijn; te meer, daar de bestaande strafwet nog altijd verbiedt de vergaderingen periodiek te maken.

Om logisch te wezen, behoort, dunkt mij, de eerste vraag, welke die vergadering te beslissen heeft, deze te zijn: »Welk algemeen staatkundig beginsel huldigt de meerderheid der tegenwoordige kiezers?'' Eerst als die vraag is beslist, kan men rondzien naar een kandidaat, welke dat *beginsel* vertegenwoordigt, en kan men met vrucht oordeelen over de geschiktheid der voorgestelde personen.

Ik meen dat de kiezers van dit distrikt vrijzinnig zijn en verlicht; alzoo zullen zij het oog slechts vestigen op vrijzinnige en verlichte kandidaten. Maar hoe onbepaald en onzeker zijn niet woorden als die van: *vrijzinnig*, *verlicht*? Is het genoeg af te gaan op een, dikwerf kwalijk verdienden, roep dier deugden, zonder nadere verklaring van bedoeling en voornemen te vragen? Is het genoeg zich door een schemerlicht te laten leiden, dat maar al te dikwerf later blijkt een dwaallicht te zijn geweest?

Ik meen, dat men in eene eerste vergadering niet onvoorwaardelijk bepaalde kandidaten moet aannemen; maar, dat men de zoodanigen, die het meest in aanmerking komen, namens die kiezersvergadering, de twee volgende vragen behoort voor te leggen:

1o. Neemt gij de kandidatuur voor het lidmaatschap der Tweede Kamer, of om voor de Eerste Kamer te worden voorgedragen, in dit kiesdistrikt aan? en 2o. Zoo ja; dan noodigen wij u namens de kiezers van dit distrikt uit, hetzij mondeling in eene volgende vergadering, hetzij schriftelijk, openhartiglijk uwe staatkundige gevoelens bloot te leggen.

Het antwoord op de eerste vraag snijdt alle kansen eener *nuttelooze* keus af; hij, die verklaart, de kandidatuur in dit district aan te nemen, kan niet, al werd hij tevens elders verkozen, voor de uitgebragte benoeming bedanken, en alzoo eene tweede verkiezing noodzakelijk maken.

Eene openbare staatkundige geloofsbelijdenis van de zijde der kandidaten uit te lokken, heeft tweeledig nut. De kiezer, die zich in *waarheid* wenscht vertegenwoordigd te zien, behoort geen betamelijk middel ongebruikt te laten om tot de overtuiging van het doeltreffende zijner keuze te geraken. Het vertrouwen moet bij hem levendig zijn, en op goede gronden steunen, dat degene, dien hij in zijne plaats stelt, over het algemeen, niet anders zal spreken en handelen, dan hij zelve zou gesproken en gehandeld hebben, als het mogelijk ware dat zijn eigene stem wierd gevraagd. Hoe zal een kiezer tot die overtuiging en tot dat vertrouwen geraken, als hij niet de stellige wetenschap van de bedoelingen der kandidaten erlangt? In den blinde te kiezen, of af te gaan op bedriegelijken faam, acht ik verwerpelijk.

Maar ten tweede heeft eene openlijke blootlegging door de kandidaten van bedoeling en voornemen, gelijk die in de meeste constitutioneele landen gewoonte is geworden, een nog veel grooter nut. Daardoor ontstaat eene *moreele verbindtenis* tusschen den gekozene en de kiezers, van welke de eerste niet *kan* afwijken, zoolang hij man van eer wil heeten. Voor den gekozene is die verbindtenis een steun in zijne parlementaire loopbaan tegen verlokking van allerlei aard; voor de kiezers een waarborg voor eene deugdelijke keuze. En wijkt de gekozene van zijne verbindtenis af, dan hebben de kiezers ook regt, bij eene herkiezing hunne stemmen te weigeren aan hem, dien zij niet kozen wegens het aanzien van zijn persoon, maar *omdat* hij zich voordeed als de voorstander van een bepaald beginsel.

Een moreele band tusschen kiezers en gekozenen is, naar mijn oordeel, de eigenlijke kracht van den constitutioneelen regeringsvorm, en schept eerst in der daad eene *ware* vertegenwoordiging. Geheel onjuist komt mij de redenering voor, te dien opzigte gevoerd in den brief aan de redactie van het *Handelsblad*, in het nommer van heden. De vertegenwoordigers zouden niet vrij zijn als zij zich jegens de kiezers *verbonden*? — Maar immers zijn zij geheel vrij in hunne geloofsbelijdenis, en hebben zij daarbij enkel hunne overtuiging en hun geweten te raadplegen. Of acht men *die* vrijheid wenschelijk, dat zij telkens naar willekeur van staatkundig beginsel, van overtuiging, van stelsel verwisselen konden? — Neen; getrouwheid aan het vaandel dat men vrijwillig en uit overtuiging kiest, sluit geene vrijheid van handelen uit; voor den redelijken mensch bestaat *alle* vrijheid slechts daarin van naar de onbelemmerde inspraak van verstand en hart te kunnen handelen. Voor den kiezer bestaat zijne kiesvrijheid daarin, dat hij vrij zij zijne stem te geven aan hem, door wien hij op goede gronden vertrouwen mag het best te zullen *vertegenwoordigd* worden; dat is: het best *eigen* overtuiging en *eigen* uitzigt te zullen zien uitgedrukt. Voor den gekozene, die vrijwillig zijn geloof bele… naar eigen overtuiging, bestaat zijne vrijheid d… in, dat hij dat geloof en die overtuiging opvolge… trouw blijve. Slaaf te zijn der wet is voor den bur… ger de ware staatkundige vrijheid; slaaf te zijn d… zedelijke wet, welke het geweten voorschrijft, … ware zedelijke vrijheid van den redelijken mensch… Ik zie niet, hoe die vrijheid zou kunnen verkort… worden bij den vertegenwoordiger door het … bestaan van eenen moreelen band tusschen … kiezers en gekozenen.

Ik meen alzoo aan het oordeel der kiezers van … dit distrikt het volgende te moeten onderwerpen:

1o. Dat tot de aanstaande kiezersvergadering all… kiesbevoegden zullen worden uitgenoodigd;

2o. Dat de eerste bezigheid het benoemen van e… bestuur behoort te zijn, zoowel om *die* vergaderi… te leiden, als om de bijeenroeping van volgen… gemakkelijk te maken;

3o. Dat men zich in die eerste vergadering voor… te verstaan hebbe over het te volgen vaandel; … niet in den blinde dadelijk zijne stem behoort … verbinden voor kandidaten, wier beginsel men niet … kent;

4o. Dat men de zoodanigen die het meest in aan… merking schijnen te komen, uitnoodige zich te ve… klaren, of zij de kandidatuur aannemen, en … ja, of zij genegen zijn, de kiezers voor te licht… omtrent de belangen des vaderlands, en omtrent hun… ne gevoelens deswege;

en 5o. Dat eerst dan, als blijken zal, dat desweg… overeenstemming tusschen de kiezers en de kandida… ten bestaat, in eene latere vergadering beslist worde… over de ondersteuning aan zoodanigen kandidaat t… verleenen.

Arnhem, 2 november 1848. J. H. G. B.

Aan de Redactie der Arnhemsche Couran…

Gisteren hadden wij het genoegen met de offici… ren van het garnizoen en een aanzienlijk publi… tegenwoordig te zijn bij het ontsteken van water… mijnen, naar het denkbeeld, zoo wij goed onderri… zijn, van onzen verdienstelijken en kundigen 1ste… luitenant-ingenieur SCHÄFER.

Deze mijnen, met kleine buskruid-ladingen, wa… ren gelegen in den Rijnstroom en werden op de … juiste oogenblikken, langs galvanischen weg, ont… stoken. De werking was werkelijk indrukwekkend … en niet minder prachtvol. — Wat het doel dezer … mijnen betreft, zoo willen wij in deze als beoordee… laar niet vooruitloopen; doch hopen daarvan weld… een verslag in onze militaire tijdschriften te zullen … aantreffen. Alleen moeten wij doen opmerken en d… aandacht vestigen, dat ze van eene, vroeger nie… gekende, uitgebreide toepassing bij 's lands-verdedi… ging *moeten* zijn.

Wij wenschen daarom den officier, in wiens han… den benevens die van den 1sten luitenant-ingenieu… VAN LIMBORG VAN DER MEERSCH, het gebruik van he… galvanismus bij de mijnontsteking zoo zeer is ver… beterd, en thans een onbepaald vertrouwen moet er… langd hebben, (1) geluk met dit denkbeeld va… watermijnen die zonder in volume toe te nemen e… met andere middelen dan de gewone geladen, va… heviger uitwerking zijn, en hem die aanmoediging … van hoogerhand toe welke dit onderwerp in het be… lang van de verdediging moet toegekend worden.

Een ooggetuige.

De redactie der *Arnhemsche Courant* zoude mij … verpligten door deze volgende regels te plaatsen.

Daar ik als bewoner der buitenwijken, het steeds … zeer onbillijk heb gevonden, dat men na elf uur … poortgeld van mij verlangde, en reeds herhaalde … malen hierover had geklaagd, zonder gevolg, zoo … kon het niet anders of ik moest zeer nieuwsgierig … zijn te weten, hoe een lid van het stedelijk bestuur … over de barrière-gelden dacht. Met genoegen zag … ik, dat de heer STAATS EVERS het zeer eens met mij … was, wat de onbillijkheid aangaat. Alleenlijk schij… er bezwaar te bestaan in het bezoldigen van amb… tenaren der belasting, die daar des nachts zouden … moeten waken, bijaldien de poorten 's nachts wie… den opengezet. Maar dit argument moest, dunkt … mij, niet in aanmerking kunnen komen, zoodra … het eene onregtvaardigheid geldt, zoo als hier. … En indien het der stedelijke regering wezenlijk ernst … is, deze grief te doen ophouden, niets is gemakkelijker dan de poorten te sluiten en ze *kosteloos* voor de bewoners der buitenwijken te doen openen. De som van 1496 gulden die de barrières opbrengen moet ook geen hinderpaal zijn, want deze som is op de stedelijke begrooting niet noemenswaardig.

Daar de sluijer, die voor weinige jaren nog de stedelijke begrootingen bedekte weggenomen is, zoo is het de pligt van elk zijne aanmerkingen met betrekking tot de huishoudelijke aangelegenheden bescheiden in het midden te brengen.

Een bewoner der buitenwijken.

Arnhem, october 1848.

(1) Zie tijdschrift *Natuurkunde*, uitgegeven bij STENFERT KROESE, 3de jaargang.

(*Zie verder het vervolg.*)

Te Arnhem bij G. J. THIEME, Boekdrukker.

Vervolg der

Arnhemsche Courant,

Van Zaturdag 4 November 1848.

Stedelijke Publicatie.

BURGEMEESTER en WETHOUDEREN der Stad Arnhem, brengen hiermede ter kennis van een iegelijk daarin belangstellende, dat dezer stads rekening over het jaar 1847, door Heeren Gedeputeerde Staten dezer Provincie gearresteerd, van af heden tot en met den 15den November e. k. op Stads Secretarie voor een ieder zal ter inzage liggen.

En zal deze worden afgekondigd en aangeplakt ter plaatse alhier gebruikelijk.

Arnhem, den 31sten october 1848.

Advertentiën.

Heden beviel van eene DOCHTER *R. C. EVERINK*, Echtgenoote van *M. F. BLAAUW*.

ARNHEM, den 2den November 1848.

Den 28sten October 1848, overleed op den HUIZE BILJOEN, de Hoog Wel Geboren Heer *ALEXANDER JACOB des Heiligen Roomschen Rijks, Vrijheer* VAN *SPAEN*, *Vrijheer van Ringenberg en Haminkelen, Heer van Biljoen, enz. enz.*

De Notaris *C. M. VAN DER GOES* te *Beek*, zal, ten verzoeke van den Eigenaar, ten huize van *H. HOLTUS*, te *Doornenburg*, op Woensdag den 8sten November 1848, des voormiddags ten 10 ure, in het openbaar, met hoogen doen inzetten, om 14 dagen daarna finaal worden verkocht:

Eene schoone HOFSTEDE, gelegen te *Doornenburg*, gemeente *Bemmel* (*Overbetuwe*), bestaande in HUIS, TUIN, BOOMGAARD, BOUWLAND en BEPOTING, kadastraal Sectie A, No. 143, 144, 145 en 146, groot 1 Bunder 76 Roeden.

OPENBARE VRIJWILLIGE VERKOOPING te *Bennebroek*, door het overlijden van Mejufvrouw de Weduwe *ZULIN*, op Zaturdag den 18den November 1848, des voormiddags ten twaalf ure in, en van het sedert weinige jaren aldaar geheel nieuw gebouwd en alom bekende, en druk bezocht wordende zeer aangenaam gelegen LOGEMENT *DE GELEERDE MAN*, en voorname STALHOUDERIJ tusschen *Haarlem* en *Hillegom* aan den *Haagschen* Straatweg, bij de Station van de *Hollandsche* Spoorweg van den vermoedelijk de weg naar de *Haarlemmermeer* loopen zal, met 16 zoo BOVEN als BENEDEN-KAMERS ruime ZOLDERS, KEUKENS, STALLINGEN voor 30 paarden, KOETSWAGEN-HUIZEN en groote overdekte INRIJ (REMISE) voorts MOESTUINEN, VELD en BOSCH, bekend bij het Kadaster Sectie A, No. 34, 36 en 109, groot te zamen 1 Bunder, 24 Roeden en 60 Ellen, breeder bij billetten omschreven; van de Conditiën van Verkoop acht dagen voor den Verkoopdag ter lezing zullen liggen ten Kantore van de Notarissen *GERLINGS*, in de Groote Houtstraat te *Haarlem* en *DOLLEMAN* te *Heemstede*, zijnde de Goederen dagelijks te bezigtigen en middels te bevragen bij den Heer *JAN VAN LITH*, Burgemeester van *Bennebroek*.

Op Woensdag den 8sten November 1848, zullen ten huize van den Heer *FURSTENBURG*, te *Heerde*, des voormiddags ten 11 ure, publiek worden verkocht:

18 Perceelen Zware EIKENBOOMEN, waaronder eenigen ter dikte van 70, 80 en 90 Duimen diameters, zeer geschikt tot MOLENASSEN, BERGROEDEN, SCHEEPS-, en ander TIMMERHOUT, staande op het Landgoed *den Bonenburg* onder *Heerde*, door de onmiddellijke nabijheid van het kanaal, gemakkelijk te vervoeren.

Verkoop van Eikenboomen.

Op Dingsdag den 7den November 1848, des voormiddags om 10 uur, zullen, aan de Herberg *de Jager*, te *Almen*, in het openbaar verkocht worden:

24 stuks zware lange EIKENBOOMEN, staande op het Buitengoed *Ter Meulen*, te *Almen*. Aanwijzing geschiedt door den Tuinman *PONGERS*.

Verkooping,

Op Zaturdag den 11den November 1848, des voormiddags om 9 uur, in den *Nieuwen Dijk*, bij *Zevenaar*, van ongeveer 150 meest zware SCHOTWILGEN.

TE KOOP

Eene HEERENHUIZINGE, bestaande uit *zeven* behangen en geplafoneerde KAMERS, KEUKEN, ZOLDER, KELDER enz. met TUIN gelegen op het aangenaamste gedeelte der Binnen-Singel, bij de St. Janspoort, te *Arnhem*, te aanvaarden 1o. Mei 1850; en

Een dito kleiner HUIS, bestaande uit *vijf* behangen en geplafoneerde KAMERS, KEUKEN, ZOLDER, KELDER enz. met TUIN, naast het vorige gelegen; met November 1849 of eerder te aanvaarden — zijnde te zamen zeer geschikt om tot *een* GEBOUW te worden gemaakt.

Adres, met *gefrankeerde brieven*, bij den Architect *HEUVELINGH*, te *Arnhem*.

TE KOOP

Ruim 100 Vimmen *extra mooi* RIJSWAARDENHOUT en ruim 30 duizend PALEN, in *Randwijks Rijswaard*, in de *Ooy*, bij *Nijmegen*, waarvan aanwijzing bij den Wardbaas *DERK LINSEN* te bekomen is. — Adres bij *G. H.* VAN DER *WEDDEN*, in de Brouwerstraat te *Nijmegen*. Brieven *franco*.

TE HUUR

een STAL met POMP, in de Vossesteeg, Wijk B, 258. — Te bevragen bij *P. W. ADRION*.

† † † In het jaar 1800 acht en veertig, den eersten November, ten verzoeke van *BARTHA AALDERS*, huisvrouw van *EVERT* DE *GEEST*, zonder bepaald beroep, wonende te *Arnhem*, bij behoorlijk geregistreerde beschikking van de Arrondissements-Regtbank te *Arnhem*, van den 23sten December 1847, geadmitteerd, om ten na te melden einde kosteloos te procederen, en uit kracht van een Vonnis van dezelfde Regtbank, dd. 11den September 1800 acht en veertig, behoorlijk geregistreerd, — ten deze woonplaats kiezende te *Arnhem*, ten Kantore van den Heer en Mr. *FREDERIK BÖHTLINGK*, Procureur bij de Arrondissements-Regtbank te *Arnhem*, aldaar wonende in de Walstraat, Wijk F, No. 302, dien zij tevens bij deze stelt, om in het na te melden regtsgeding als zoodanig op te treden, en werkzaam te zijn, — heb ik ondergeteekende *NICOLAAS ANTONIUS GEURTS*, 1ste Deurwaarder bij de Arrondissements-Regtbank te *Arnhem*, wonende aldaar in de Korte Nieuwstad, Wijk E, No. 216, — voor de tweede maal openlijk

GEDAGVAARD:

EVERT DE *GEEST*, het laatst gewoond hebbende te *Arnhem*, doch thans afwezig, gevolgelijk mijn exploit doende, bij aanplakking aan de voorname deur der Vergaderplaats van de Arrondissements-Regtbank te *Arnhem*, alsmede aan het Huis der Gemeente te *Arnhem*, terwijl ik een tweede afschrift van hetzelve heb overgegeven aan den Ambtenaar van het Openbaar Ministerie bij voormelde Regtbank, die het oorspronkelijke met *gezien* heeft geteekend, en voorts nog bij plaatsing in de *Staats-* en *Arnhemsche Couranten*, als zijnde de daartoe bij het na te melden verlof uitdrukkelijk aangewezene nieuwspapieren,

Om na verloop van drie maanden na heden, en alzoo op Maandag den vijfden Februarij 1800 negen en veertig, des voormiddags ten tien ure, bij voorafgestelden Procureur te verschijnen ter civiele teregtzitting van de Arrondissements-Regtbank te *Arnhem*, zitting houdende op het Paleis van Justitie aldaar, ten einde,

Aangezien de gedaagde in den loop van het jaar 1800 zes en dertig van zijne voormelde woonplaats is vertrokken, zonder volmagt tot het waarnemen zijner zaken gegeven — of order op het beheer derzelven gesteld te hebben;

Aangezien er alzoo meer dan vijf jaren na het vertrek van den gedaagde zijn verloopen, zonder dat het bewijs is ingekomen van zijn aanwezen of overlijden;

Aangezien de eischeresse, in hare betrekking van echtgenoot van den gedaagde, belang heeft, dat bij Vonnis van voormelde Regtbank worde verklaard, dat er regtsvermoeden van het overlijden van den gedaagde bestaat, en zulks sedert den laatsten December 1800 zes en dertig;

Aangezien de gedaagde ten gevolge van een door voormelde Regtbank bij behoorlijk geregistreerde beschikking van den 31sten Januarij 1800 acht en veertig, verleend verlof, bij exploit van mij Deurwaarder van den achtsten Mei 1800 acht en veertig, zijnde mede behoorlijk geregistreerd, op de wijze, daarbij omschreven, *voor de eerste maal* openlijk is gedagvaard, om op den vierden September 1800 acht en veertig voor *dezelve Regtbank* te verschijnen, ten zoodanigen einde, als daarbij breeder is omschreven, zonder dat de gedaagde of iemand van zijnentwege, op die dagvaarding is *verschenen*, ten gevolge waarvan, tegen den gedaagde, bij het in het hoofd dezes vermelde Vonnis is verleend verstek, met verlof tot het doen dezer tweede openbare dagvaarding, op den voet en de wijze als bij het vroeger, door de Regtbank verleend verlof, is omschreven;

Mitsdien aan gemelde Regtbank, hetzij in persoon, hetzij door iemand van zijnentwege, van zijn aanwezen te doen blijken, den gedaagde tevens aanzeggende, dat, ingeval noch de gedaagde, noch iemand voor hem op deze tweede dagvaarding bij voorafgestelden procureur mogt opkomen, en alzoo van zijn aanwezen niet behoorlijk mogt blijken, voor de eischeresse, zal worden geconcludeerd, dat haar daarvan zal worden verleend acte, en tevens verlof tot het doen eener derde dergelijke dagvaarding, met veroordeeling van den gedaagde in de kosten. — De kosten zijn, behalve de Registratie . . . .

(was get.) *N. A. GEURTS.*

Voor Copie conform,

N. A. GEURTS,

1ste Deurwaarder.

† † † Op een BUITENGOED in *Zuid-Holland* worden gevraagd GEHUWDE LIEDEN, van middelbare jaren, Gereformeerde Geloofsbelijdenis en zonder Kinderen; de man liefhebber van jagt en visscherij en goed met paarden kunnende omgaan; de vrouw geschikt om eenig huiswerk te verrigten en eenen burgerpot te kooken. — Alleen de zoodanigen, welke buiten gewoond hebben, zullen in aanmerking komen. — Adres met eigenhandig geschreven brieven, *vrachtvrij*, onder Letter G, bij den Boekhandelaar *H. S. J.* DE *GROOT*, over het Stadhuis te *'s Gravenhage*.

De Tandmeester
LEHMAN JOSEPH SON,

zal van den 8sten tot den 18den November bij den heer *HOLTUS*, hotel *des Pays-Bas*, te *Arnhem*, logeren.

Docter Binns

EN DE

Holloway's Zalf.

Doctor *BINNS* die een der beroemdste geneesheeren op *Jamaica* was heeft zich op de volgende wijze over de wondervolle eigenschappen der *HOLLOWAY'S Zalf* uitgelaten. — »Ik heb verschillende proeven met deze zalf genomen in gevallen van verouderde zweren, die mij na eene ondervinding van verscheidene jaren in de West-Indiën als ongeneesbaar voorkwamen. Ik acht mij nu gelukkig te kunnen verklaren, dat in al deze gevallen, die zalf de beste uitkomsten gaf."

(w. get.) *E. BINNS*, M. D. F. S. A., Sco.

De *HOLLOWAY'S Zalf* geneest wonden in beenen, zelfs verouderde, even als alle soorten van Scrofula of Koningszeer.

Zijn op *franco-aanvrage* à contant te bekomen, bij den Heer *F. ROMEIJN*, Fz., Depôthouder te *Arnhem*; alsmede te *Londen*, Strand 244, *HOLLOWAY'S* Etablissement.

Door het vermeerderd debiet zijn de Prijzen thans de volgende:

Doosjes Pillen van *f* 0.90, *f* 2.10 *f* 3.30, *f* 7.75, *f* 15.50, *f* 23.50; *Potjes Zalf* van *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 8.15 *f* 15.90, *f* 23.90.

Rijn-Stoomboot-vaart.

KEULSCHE-MAATSCHAPPIJ.

DAGELIJKSCHE DIENST

Van Arnhem direct naar Keulen, Mainz, Mannheim, Straatsburg en tusschen gelegene plaatsen.

Vertrek van Arnhem, *des morgens ten 6 ure*, om nog denzelfden avond te *Keulen* aan te komen.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen bij den Ondergeteekende te *Arnhem*, bij de Factorij van den Nederlandschen Rijn-Spoorweg te *Amsterdam*, en, door geheel het Rijk, aan de Kantoren van de Algemeene Expeditie-Maatschappij (*C.* VAN DER *HORST*) met welker Diligence-Diensten deze Vaart in onmiddellijk verband staat.

H. BUDDE, GJzn.

HOFFMAN & STEPPE,

van *Utrecht*, zijn alhier aangekomen (Hôtel *Zwijnshoofd*) met een uitgezocht assortiment der nieuwste en modernste WINTERSTOFFEN VOOR HEEREN.
Voormelde STOFFEN worden dadelijk, of naar verkiezing, binnen geheel korten tijd, volgens den laatsten smaak gemaakt, afgeleverd. (Blijft alhier tot Woensdag 8 nov. e. k.)
Des verkiezende kan men de Stoffen ter bezigtiging aan huis bekomen.

Bij den Uitgever dezer is verschenen:

DE DERDE DRUK

VAN DE

GRONDWET

VOOR HET

KONINGRIJK DER NEDERLANDEN.

Prijs 15 Centen.

IETS VOOR ALLEN.

LEIDRAAD TER ERKENNING, VOORKOMING EN GENEZING DER AZIATISCHE CHOLERA *voor hen; die òf in het geheel niet, òf niet spoedig genoeg eenen Geneesheer kunnen bekomen*, door den geheimen medicinalen Raad Dr. *OLLENROTH*. Naar de 5de Hoogduitsche uitgave vertaald door *P. MAZIREL*, Med. & Art. Obstet. Doctor te *Amsterdam*. Prijs. . . . . *f* 0.30.
Bij alle Boekhandelaars verkrijgbaar.

*** Bij *J. W. SWAAN*, te *Arnhem*, ziet heden het licht:
LEER-, TROOST- EN HULPBOEKJE bij het naderen der AZIATISCHE CHOLERA; vrij vertaald uit het Hoogduitsch van *J. von HASSE*, schoolopziener en predikant te *Zöbingen*, ten opzigte van het geneeskundige met eene voorrede begeleid van Dr. *F. von JAN*, gezigtsarts voor het K. B. aandeel des vorstendoms *Oettingen Wallerstein*.
Prijs *f* 0.35; ter verspreiding de 12 exempl. *f* 3.60, 25 exempl. *f* 6.25.

Burgerlijken stand.

Van 24 tot en met 31 october.

TIEL:

Gehuwd: P. van der Linden met G. M. C. Grisel.
Bevallen: J. van Eck, geb. van der Kolk, D.
Overleden: Geene.

WAGENINGEN:

Gehuwd: Geene.
Bevallen: J. Driever, geb. Jansen, Z.
Overleden: Levenloos aangegeven zoon van S. Gunther en M. van Voorst. — A. Buijs, 2 j.

ZALT-BOMMEL:

Gehuwd: M. L. Verstraten met K. Brands.
Bevallen: C. van Sonsbeek, geb. van den Berg, D.
Overleden: S. Weijers, 47 j. — W. Hanegraaff, huisvrouw van J. van der Weijden, 65 j.

Marktprijzen.

AMSTERDAM, 1 november.

Tarwe aan cons. verkocht. In entr.: 127 ℔ Petersb. *f* 235. In cons.: 129 ℔ witb. Pools. *f* 340; 127, 128 ℔ b. dito *f* 331, 335; 128 ℔ Stettin *f* 290; 132 ℔ j. Hoogl. Kleefs. *f* 285; 126 ℔ j. Zeeuws. *f* 260; 127, 128 ℔ minder b. Pools. *f* 321, 325. — *Rogge* bij gerijven tot vorige prijzen; 118 ℔ Petersb. *f* 142; 123 ℔ Pruis. *f* 158; 119 ℔ Odessa *f* 148. — *Garst* in een doen; 97 ℔ n. Vriesche Winter *f* 112. — *Boekweit* tot vorige prijzen aan consumtie verkocht, 122 ℔ o. Holst. *f* 156; 120 ℔ Nijkerker *f* 155. — *Koolzaad* ½ £ lager; op 9 vat dadelijk en in Nov. 59½ £. — *Lijnzaad* in een doen; 112, 113 ℔ Azof *f* 265. — *Raapolie* was ten drie ure als volgt: op 6/w. *f* 35½; Vlieg. *f* 34½; Nov. *f* 34; Dec. *f* 34¼; Mei *f* 35. — *Lijnolie* op 6/w. *f* 28½; Vlieg. *f* 27¼. — *Hennepolie* op 6/w. *f* 35½; Vlieg. *f* 34¼.

ROTTERDAM, 30 october.

Onze markt van heden was van inl. Graan vrij wel voorzien, en ook van den Rijn waren eenige partijen Tarwe aangekomen. De handel bepaalde zich hoofdzakelijk alleen tot de Tarwe voor verzending tot ruim oude prijzen, doch ging er in andere graansoorten zeer weinig om; de meeste artikelen bleven prijshoudend; *Tarwe:* Zeeuwsche, Vlaamsche en Overm. met redelijken aanvoer en tot ruim vorige prijzen meestal ter verzending afgaande; roode soorten mede ter verzending tot iets betere koersen willig genomen. Overige soorten met weinig omgang en zonder prijsverandering; j. p. Zeeuws. Vlaams. en Overm. *f* 276, 282; jar. middelbare dito *f* 267, 273; jar. mindere dito *f* 255, 270; n. puike dito *f* 246, 252; n. middelbare dito *f* 237, 243; n. mindere dito *f* 225, 234; 133, 134, 135 ℔ Hoogl. Kleefsche in entr. *f* 264, 265, 268, 270; 130, 131 ℔ Rhijn dito *f* 255, 258; 132 ℔ j. dito *f* 264; 133 ℔ Kleefs. dito *f* 264, 265, 268; 134 ℔ Kub. *f* 300; 134, 138 ℔ n. Bovenl. *f* 268, 278. — *Rogge:* Zeeuwsche, Vlaamsche, Overm. en Noord-Brab. tot vorige prijzen slepend afgaande; andere inl. en ook buitenl. met weinig kooplust en bijna zonder omgang, ofschoon lager aangeboden; jar. Zeeuws., Vlaams. en Overm. *f* 159, 165; n. dito *f* 156, 162; n. N.-Brab. *f* 150, 158; 114 ℔ Arensb. *f* 162. — *Garst:* Zeeuws. Vlaams. en Overm. met kleinen aanvoer en zonder prijsverandering. Andere soorten zonder omgang, uitgezonderd eene partij Smirna in publieke veiling als noteren: Zeeuws. Vlaams. en Overm. Wr. *f* 120, 126; dito Zomer *f* 108, 111. In veiling: 96, 97 ℔ Smirna *f* 90. — *Haver:* Zeeuws., Vlaams. en Overm. bragt vorige prijzen op; korte *f* 74, 129, lange *f* 57, 90. — *Boekweit* met goeden aanvoer en beperkte kooplust en tot eene prijsvermindering van *f* 6 à 7 moeijelijk te plaatsen. Verkocht: Noord-Brab. *f* 141, 143, 145; Maas *f* 135; Gron. Zand *f* 140. — *Paarden-* en *Duivenboonen* 10 c. per mud hooger betaald; Paardenboonen *f* 4.70, 4.80; Duivenboonen *f* 5.50, 6.20. — *Erwten* goed prijshoudend; nieuwe blaauwe Zeeuwsche en Walchersche *f* 6.50, 8.20; nieuwe witte dito *f* 6, 6.90; nieuwe graauwe dito *f* 7.50, 8. — Bruine Zeeuwsche en Walchersche *Boonen* *f* 7, 8; witte dito *f* 7, 9. — *Koolzaad* schaarsch; Overm. 55½ £; ordinair Zeeuwsch 55 £. — *Kanariezaad* door schaarschte 50 c. hooger en van *f* 12½ à 13 verkocht. — *Klaverzaad* tot vorige prijzen afgaande, als wit Keulsch *f* 19 à 21; rood dito *f* 20 à 22. — *Raapolie* *f* 36, 36¼. — *Lijnolie* *f* 28¼, 29. — *Hennepolie* *f* 35¼, 36. — *Koeken:* Raap- *f* 60, 64; Lijn- *f* 80, 85. — De zeer groote aanvoer van *Vlas* ter markt van heden werd slechts gedeeltelijk tot omstreeks dezelfde prijzen verkocht. Het aangevoerde bestond grootendeels uit de mindere soorten. Op het land was de handel in de vorige week mede van weinig belang. — Nog ter beurze verkocht: *Tarwe:* 138 ℔ n. Hoogl. Kleefs. *f* 295; 136 ℔ dito *f* 290; 135 ℔ dito in entr. *f* 271; 131, 132 ℔ j. Bovenl. *f* 259, 261, 264; 132, 133 dito *f* 275, 280. — *Rogge:* 130 ℔ Rijn hier *f* 169; 123, 125 ℔ dito hier *f* 155, 160; 123 ℔ j. Limb. hier *f* 157; 125 ℔ n. dito hier *f* 160. — *Koolzaad:* Puik Zeeuwsch gestort 56½, 57 £.

DELFT, 2 november.

De prijs der *Boter* is hier heden *f* 38 à 44 het vierde vat; Delftsche Kom. Kaas te Rotterdam 30 oct. jl. 11 à 13 cts. het ℔.

'S HERTOGENBOSCH, 30 en 31 october.

Rogge *f* 4.65, *f* 5.00 en *f* 5.10. — *Boekweit* *f* 3.85, *f* 4.25 en *f* 4.65. — *Haver* *f* 2.25 en *f* 2.60.

SNEEK, 31 october.

Boter *f* 41 à 43; *Kaas* *f* 15 à 19.

SCHIEDAM, 30 october.

Rogge: 138/2 ℔ Arendsb. *f* 160, 162. — *Moutwijn* *f* 13.25; *Jenever* *f* 16.75; Amsterd. Proef *f* 18.

SCHIEDAM, 31 october.

Rogge was ook deze week weder met beperkte kooplust, en van het verhandelde zijn maar weinig noteringen te geven, als zich bepalende bij 152/2 ℔ gedr. Pommer *f* 183; 140/2 ℔ Riga *f* 150; en 138/2 ℔ Arendsburger *f* 160, *f* 162. — *Gerst.* Ook in dit artikel was de handel niet uitgebreid, en, ofschoon minder ter veil was, bleven de prijzen als voren, 128/2 ℔ Nieuwe Libau *f* 150, 127/2 ℔ jarige dito *f* 145. — *Moutwijn.* Woensdag, Donderdag en Vrijdag bleef de markt *f* 13¼ met afnemende orders. Zaturdag was veel handel à *f* 13; gisteren weder op *f* 13¼, verhoogd met goede vraag, en heden tot dien prijs met redelijken handel. — *Jenever* per Ned. vat, zonder fust *f* 16,75, Amst. Proef per Ned. vat, zonder fust *f* 18,00, zonder belasting.

SCHIEDAM, 1 november.

Rogge 152/2 ℔ gedr. Pommer *f* 176; Moutwijn *f* 13.25; Jenever *f* 16.75; Amst. proef *f* 18.

TIEL, 30 october.

De aanvoer van Tarwe was niet groot en dezelve kon met moeite den vorigen prijs opbrengen; Rogge was veel aangevoerd en was 25 cents lager. — Oude *Tarwe* van *f* 8 à *f* 8.50 à *f* 9.50; nieuwe *Tarwe* van *f* 6.25 à *f* 7.50 à *f* 9. — *Rogge* van *f* 5.25 à *f* 5.75. — *Garst* in een doen *f* 4.00 à *f* 4.50. — *Duivenboonen* 25 cents lager, *f* 5.25 à *f* 5.75. — *Haver* 10 cents lager, *f* 2.50 à *f* 3.10. — *Erwten* 50 cents lager en nog met moeite te verkoopen, Groene van *f* 8 à *f* 9 à *f* 10; Capucijners en Graauwe van *f* 8 à *f* 9 à *f* 10.

Prijs-Courant der Effecten.

DONDERDAG 2 NOV.	Laagste koers.	Hoogste koers.	Koers ten 4½ u.
NEDERL., Werk.Schuld à 2½ pCt.	44½	44¾	[illegible]
» » » 3 »	52 11/16	52⅞	52[illegible]
» » » 4 »	68⅞	69¼	69¼
Amortisatie-Syndicaat » 3½ »	69		
Handelmaatschappij . . » 4½ »			
Oostindische Leening . » 4 »	68 5/16		
Aand. Rijn-Spoorweg . » 4½ »			
» Holl. » . . » »	60		
Leen. » » 4½ »	85¾		
BELGIE. Leening . . . . » 4½ »			
Banc Belge . . . . » 2½ »			
Roths., Volksvlijt. . . . » 2½ »	36⅝	36¾	
SPANJE. Leen. Ard v. £ 85 » 5 »	9	9 1/16	
» » » » 510 » 5 »	8 13/16	8⅞	8[illegible]
» Onb. Stukk. » 5 »	8⅝		
» . . . . » 3 »	24½		
» Binn. 6/m. » 3 »	17 3/16	17⅜	17¼
» » kl.st. » 3 »			
Ardoin Coup. . . . . » »	5 7/16	5⅝	
Passive . . . . » »			
PORTUGAL. Te Londen » 3 »	23⅜	23⅝	23[illegible]
» » » 4 »	24⅜	24⅝	24[illegible]
Binnenl. à 1 conto . . » 5 »			
RUSL. Obl. H. 1798/1816, » 5 »	97½		
» » 1828/1829, » 5 »	97	97¼	97¼
Cert. » 1831/1833, » 5 »	87⅛		
» » . . . . » 4 »	76⅞	77	77
» bij Stieglitz . . . . » 4 »	76½		
Inschr. in Assign. . . . » 6 »			
Cert. van » . . . » 6 »			
POLEN. Certificaten . . » 4 »			
Aand. met Lot fl. 500. » »			
OOSTENRIJK. Metalliek » 5 »	65½	65⅞	65[illegible]
» » 2½ »	33¾	34½	
Weener-Bank Goll. . . » 5 »			
» » » . . » 4 »			
AMER. Bank-Act. V.Stat. » »			
Braz. 1824 . . . . » »	75⅛		
» £ 200. . . . . » »			
Peru . . . . » »	18 15/16	19	
Grenada . . . . » »	12½		
Mexico . . . . » »	19¼	19⅜	[illegible]
Venezuela . . . . » »			

Bl. Griek. £ 100, 1, ¼, ⅛.
Effecten-Societeit: Braz. 1843, 73½; Grieken 5 pCt. 1⅛.
Hollandsche fondsen waren heden over het algemeen zeer willig; Belgische goed prijshoudend; Spaansche iets lager in prijs; Portug. zeer vast; Russische hebben zich goed op hun verhoogd standpunt van gisteren gesoutineerd; Metalliek beter in prijs; van Zuid-Amerika valt niets bijzonders te melden.

Laatste prijzen ten 5 ure.

Integr. 2½ pCt. 44 11/16; Spanje Ard. £ 510, 8⅞; Portug. 4 pCt. 24 7/16; 3 pCt. Binnenl. Spanje 17¼; Metall. 34⅛.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 3 Nov. 0 El 9 Palm 7 Duim; gew. 2 D. gev. 0 D.

De prijs dezer courant is f 5 in drie maanden. Afzonderlijke nommers 10 cents. Advertentiën van 1 tot vijf regels f 1.00 en voor elken regel daarboven 20 cents, behalve 35 centen zegelregt voor elke plaatsing.

Te Arnhem, bij G. J. THIEME, Boekdrukker.